

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: Tereza Kubátová

Téma a rozsah práce: Azyl a uprchlictví ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva (92 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 20.11.2014

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce nadstandardního rozsahu se zabývá otázkami azylu a uprchlictví, avšak činí to z pohledu lidskoprávního, konkrétně interpretace těchto standardů v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva. Přestože toto téma není zcela nové, je stále aktuální a jeho význam se spíše může zvyšovat.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o středně náročné téma, které vyžadovalo seznámit se jak s prameny uprchlického práva a Evropskou úmluvou o lidských právech, tak s relevantní judikaturou ESLP, jakož i českou a zahraniční odbornou literaturou. Diplomantka se s úkolem vcelku úspěšně vyrovnala.

3. Hodnocení práce:

Diplomová práce je rozdělena vedle úvodu a závěru do pěti meritorních, různě rozsáhlých kapitol. Některé z nich jsou pak ještě dále vnitřně strukturované. Vzhledem k tématu se toto členění zdá být přiměřené. Ve stručném úvodu autorka naznačila cíle a metody diplomové práce, mimo jiné též zdůvodnila zaměření pouze na judikaturu ESLP. Do jisté míry plní funkci rozšířeného úvodu také kap. 2., která vymezuje pojmy azyl a uprchlictví. Kap. 3. rozebírá uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíka (1951). Vztah k tématu práce je zřejmý, i když volnější. Úzkou souvislost s lidskoprávním tématem má naopak kap. 4., která přibližuje zásadu *non-refoulement*. V kap. 5. pak diplomantka podává stručný úvod do Evropské úmluvy a představuje činnost ESLP.

Jádro práce tvoří nesporně nejrozsáhlejší kapitola 6. Zde autorka postupně analyzuje nepřímou ochranu uprchlíků v judikatuře ESLP k článkům 3, 5, 8 a 13 Úmluvy a poté i judikaturu k zákazu kolektivního vyhoštění cizinců podle čl. 4 Protokolu č. 4. Diplomová práce je pak završena stručným, ale poměrně výstižným, shrnujícím závěrem. Jeho stručnost

je však kompenzována tím, že na konci každé subkapitoly (v kap. 6.) je obsaženo podrobné shrnutí.

4. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po formální stránce je práce napsána vcelku přehledně, srozumitelně a odborným právnickým jazykem, bez překlepů a gramatických chyb. Práce s prameny a citování je rovněž na dobré úrovni.

Z obsahového hlediska je provedený rozbor dostatečně podrobný, argumentace je jasná a přesvědčivá. Hlubší výklad by si však zasloužily otázky vztahu pravidla *non-refoulement* (zejm. čl. 33 odst. 2 Úmluvy z r. 1951) a ochrany dovozené ESLP na základě Evropské úmluvy. Kritické zamyšlení by se mohlo pojit s případem *Saadi*, kde ESLP aplikoval procesní povinnost státu podle čl. 5 odst. 2, který se výslovně vztahuje na důvody zatčení a obvinění, na zbavení svobody podle čl. 5 odst. 1 písm. f).

Pro účely ústní obhajoby navrhuji následující otázky:

- (1) Představuje *non-refoulement* spíše pravidlo nebo zásadu?
- (2) Jaký je vztah mezi absolutními právy (čl. 3) a ostatními právy, na základě kterých judikatura ESLP založila nepřímou ochranu uprchlíků?
- (3) Implikuje absolutní povaha zákazu mučení také stejnou povahu implicitně obsaženého zákazu *refoulement*?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem představuje standardní diplomovou práci, kterou plně doporučuji k obhajobě a s výhradou jejího průběhu předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 8.12.2014

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
vedoucí diplomové práce